

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
«ГЕОГРАФІЧНІ ОСНОВИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3; годин - 90; змістовних модулів - 3
Семестр, Рік	6 / 3 бакалавр д/в; 7 / 4 бакалавр з/в
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Нефедова Ніна Євгенівна; доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Контактний телефон	
E-mail:	laboratorygis@ukr.net
Робоче місце	кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: 1 год. Онлайн-консультації: ZOOM

КОМУНІКАЦІЯ

Заняття в аудиторії за розкладом. В позааудиторний час студенти можуть поставити питання під час консультації. Інші види комунікації: очна та онлайн консультації за розкладом.

e-mail: laboratorygis@ukr.net

телефон:

соціальні мережі: Viber (за номером телефону)

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ (місце даної дисципліни в програмі навчання; мета курсу; тематика)

Предмет вивчення дисципліни – дослідження географічних особливостей використання природних ресурсів у процесі виробничо-господарської діяльності людини з метою оптимізації взаємодії суспільства та природи

Пререквізити курсу: лекційний курс та практичні заняття з курсу «Географічні основи природокористування» викладається після засвоєння бакалаврами наступних дисциплін: «Основи суспільної географії», «Географія світового господарства», «Регіональна економічна і соціальна географія».

Постреквізити курсу:

Навчальна дисципліна «Економіка природокористування» вивчається у шостому семестрі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, тому знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення дисципліни потрібні для вивчення таких дисциплін як: «Економічна і соціальна географія України», «Стратегічне планування розвитку регіонів», «Просторове планування в територіальних громадах».

Мета курсу – є одержання теоретичних знань та практичних навичок по застосуванню географічних основ природокористування з метою оптимізації взаємодії суспільства та природи

Завдання дисципліни:

- розглянути природокористування як сутність діяльності суспільства, життя та задоволення потреб життєдіяльності людини;
- проаналізувати особливості географічних основ природокористування в умовах взаємодії економіки та природного середовища;
- дати характеристику природних ресурсів як фактору соціально-економічного розвитку.
- розглянути основні географічні підходи оцінки природних ресурсів;
- проаналізувати особливості видової географічної оцінки природних ресурсів;
- дати характеристику державній системі управління в Україні;
- розглянути напрямки природоохоронних заходів;
- дати характеристику економічних проблем збереження біорізномайття;
- розглянути природоохоронні території та об'єкти природно-заповідного фонду України;
- проаналізувати сучасні проблеми природовідтворювальної діяльності України та шляхи їх вирішення;

Очікувані результати. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- теоретичні основи географічних основ природокористування;
- економічні аспекти природокористування;
- значення природокористування в умовах взаємодії економіки та природного середовища;
- основні підходи до економічної оцінки природних ресурсів;
- основні методи економічної оцінки природно-ресурсного потенціалу регіонів;
- державну систему екологічного управління в Україні;
- напрямки природоохоронних заходів;
- характеристику економічних проблем збереження біорізномайття;
- прогноз змін стану природного середовища;
- сучасні проблеми природовідтворювальної діяльності України та шляхи їх вирішення;

вміти:

- володіти методами географічної оцінки природно-ресурсного потенціалу регіонів;
- виявляти проблеми природокористування при аналізі стану економічного розвитку;
- вміти здійснювати пошук інформації з питань наукового і практичного дослідження виробничого та природно-ресурсного потенціалу;

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (26 год.) та практичних занять (20 год.), організації самостійної роботи студентів (44 год.) на денному відділенні та у формі лекцій (14 год.) та практичних (6 год.), організації самостійної роботи студентів (70 год.) на заочному відділенні.

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація презентації з картами, графіками, фото та відеосюжетами); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів в тому числі із використанням Інтернет – ресурсів).

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія та методологія географічних основ природокористування.

Тема 1. Структура курсу, предмет та об'єкт дослідження, наукові школи

Тема 2. Природокористування як сутність діяльності суспільства, життя та задоволення потреб життєдіяльності людини

Тема 3. Значення природокористування в умовах взаємодії економіки та природного середовища

Тема 4. Природні ресурси як фактор соціально-економічного розвитку.

Змістовий модуль 2. Географічна та екологічна оцінка природних ресурсів.

Тема 5. Основні підходи географічної оцінки природних ресурсів;

Тема 6. Особливості видової географічної оцінки природних ресурсів.

Тема 7. Державна система та законодавча база екологічного управління.

Тема 8. Стійкий розвиток, його соціальні, економічні, екологічні аспекти

Тема 9. Комплекс обов'язкових норм, правил, вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів і забезпечення екологічної безпеки

Змістовий модуль 3. Сучасні напрямки природовідтворювальної діяльності України, проблеми та шляхи їх вирішення ефективності природоохоронних заходів

Тема 10. Напрямки природоохоронних заходів

Тема 11. Сучасні проблеми збереження біорізномайття

Тема 12. Природоохоронні території та об'єкти природно-заповідного фонду України

Тема 13. Сучасні проблеми природовідтворювальної діяльності України та шляхи їх вирішення

Перелік рекомендованої літератури

1. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу. Посібник. К.: Академія, 2003.

2. Васильков В. Г. Організація виробництва: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2003. 524 с.
3. Веклич О.О. Економічний механізм природокористування: аналіз дієвості // Вісник НАН України. 2001. №8. С. 35-41.
4. Данилишин Б.М., Хвесик М.А., Голян В.А. Економіка природокористування: Підручник. К.: «Кондор», 2009. 465 с.
5. Дахно І.І. Міжнародна торгівля. К.: МАУП, 2004. 309 с.
6. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.3. К.: Видавничий центр «Академія», 2002. 952 с.
7. Мельник Л.Г. Екологічна економіка. Підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. 346 с.
8. Паламарчук В. О., Коренюк П. І. Економіка природокористування / За ред. чл.-кор. НАН України О. С. Ємельянова. Запоріжжя: Дике Поле, 2003. 408 с..
9. Царенко О.М., Несветов О.О., Кадацький М.О. Основи екології та економіки природокористування. Курс лекцій. Практикум: Навчальний посібник. 2-ге вид., стер. Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. 400 с.
10. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни: Підручник / В.М. Юрківський – К.: Либідь, 2002. – 416 с
11. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
12. Закон України: Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
13. Офіційний сайт Міністерства екології та природних ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua/>
14. Офіційний сайт державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, контрольні письмові роботи за змістовими модулями, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання захисту результатів практичних робіт, оцінювання рефератів та доповідей.

Підсумковий контроль. Формами підсумкового контролю в рамках дисципліни є залік в усній формі.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів вищої освіти.

Поточний та періодичний контроль													Підсумковий контроль (залік)	Сума балів	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3						Індивідуальне самостійне завдання
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	10	25	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
Контрольна робота за змістовим модулем 1-4				Контрольна робота за змістовим модулем 5-9					Контрольна робота за змістовим модулем 10-13						

T1, T2 ... T13 – теми змістових модулів.

Здобувач вищої освіти може отримати додаткові (бонусні) бали за мультимедійні презентації на практичних заняттях (10 балів).

Самостійна робота студентів.

Формами самостійної роботи є опанування питань з підготовки до практичних занять, написання рефератів з теми або вузької проблематики. Методи контролю рефератів – доповідь з презентацією. За підготовку рефератів з презентацією (10 балів).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика курсу визначається чинними нормативними документами/ Положеннями ОНУ імені І. І. Мечникова.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є: використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі; використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо); проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

Політика щодо відвідування та запізень: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Запізнення на заняття неприпустимі.

Мобільні пристрої: Під час практичних (семінарських) занять можливе використання технічних засобів (телефонів, смартфонів, планшетів тощо).

Поведінка в аудиторії: На заняттях заохочується активна участь; чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи; брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та

контроль самостійної роботи); виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.